

Ajur (Delme) Dekorlama Tekniğinin Seramik Sanatında Form Yaratım Sürecine Etkisi*

The Effect Of Openwork Decorating Technique On Form Creation Process in Ceramic Art

ÖZET

Toprağın suyla yoğrulmasıyla kolaylıkla istenilen şekli alması ve ateşin bulunmasıyla birlikte pişirilerek dayanıklı hale getirilmesi, tarihsel süreçte seramiğin önemli bir malzeme haline gelmesini sağlamıştır. 8000 yıllık bir geçmişe sahip olan seramik, malzeme bakımından sağladığı olanaklar ile kimi zaman insanların ihtiyaçlarını karşılayan işlevsel ürünlere dönüşmüş; kimi zaman da sanatçıların üzerlerine kendi duygu ve hislerini yansıtabilecekleri araçlar haline gelmiştir. Dini amaçlı idoller; süs eşyaları, mutfak araç ve gereçleri gibi geniş bir yelpazede kullanılmıştır. Seramiğin üzerlerine yaptıkları çeşitli dekorlar ise farklı kültürlerin ve coğrafyaların da etkisiyle çeşitlenerek günümüze kadar seramiğin vazgeçilmez bir parçası olmuşlardır. Seramik Dekorlama teknikleri sır altı, sır üstü, sır içi ve yaş kil üzerine farklı teknikler kullanarak yapılmıştır. Dekorlama teknikleri başlangıçta ürünleri güzelleştirmek, işlevsellik kazandırmak amacıyla kullanılmıştır. Daha sonrasında sanatçılar sanatta bir ifade aracı olarak kullanmaya başlamıştır.

Bu çalışmada Seramik Dekorlama tekniklerinden olan ajur (Delme) tekniğinin form yaratım sürecinde nasıl, ne şekilde etkili olduğu araştırılmak istenmiştir. Türkçe kaynaklarda ajur, yabancı kaynaklarda Openwork ve Pierced work olarak adlandırılmaktadır. Ajur tekniği kilin belirli bir sertlikte delinmesi veya kesilmesi yöntemidir. Özellikle boşluklu bir yapı oluşturmak amacıyla yapılan bu teknik forma eklenen bir süslemenin ötesine geçerek sanatçılara alternatif bir anlatım olanağı sunmuştur. Bu bağlamda öncelikle seramiğin tarihsel sürecinde farklı coğrafyalardaki ajur tekniği örneklerine bakılmıştır. Çağdaş anlamda zanaatçılar tarafından kullanılan ajur tekniğinin çağdaş sanatçılar tarafından nasıl yorumladıkları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ajur, Dekor, Seramik, Form

ABSTRACT

The fact that the soil can easily take the desired shape by kneading it with water and that it is made durable by firing with the invention of fire has made ceramics an important material in the historical process. With a history of 8000 years, ceramics, with the possibilities it provides in terms of material, has sometimes turned into functional products that meet the needs of people; sometimes it has become tools on which artists can reflect their own feelings and emotions. Religious idols have been used in a wide range of applications such as ornaments, kitchen tools and utensils. The various decors they made on ceramics have diversified with the influence of different cultures and geographies and have become an indispensable part of ceramics until today. Ceramic decorating techniques were made using different techniques on underglaze, overglaze, in-glaze and wet clay. Although decorating techniques were initially used to beautify the products and to provide functionality, over time, it has enabled it to be used as a means of expression in art. In this study, it is aimed to investigate how and in what way the Openwork (Piercing) technique, one of the Ceramic Decorating techniques, is effective in the process of form creation. The technique called Openwork in Turkish sources, Openwork and Pierced work in foreign sources is the method of piercing or cutting the clay at a certain hardness. This technique, which is especially used to create a hollow structure, has prevented an ornamentation added to the form. It has supported ceramic artists in shaping their forms by offering them a diverse and alternative means of expression. In this context, first of all, the examples of openwork technique in different geographies in the historical process of ceramics were examined. How the openwork technique used by craftsmen in the contemporary sense is interpreted by contemporary artists is analyzed.

Keywords: Openwork, Decor, Ceramic, Form

GİRİŞ

8000 yıllık bir geçmişe sahip olan seramik, geçmişten günümüze farklı birçok alandaki ürünün malzemesi olmuştur. Toprağın suyla yoğrulmasıyla kolay şekillenip, ateşle birlikte dayanıklı hale gelmesi onu vazgeçilmez bir malzeme haline getirmiştir. Arkeolojik kazılardan en çok çıkan ürünler topraktan yapılmış olup, tarihteki medeniyetlerin yaşamları ve kültürleri hakkında bilgi vermektedir. Sadece kültürleri tanımakla

Melda Genç¹

How to Cite This Article

Genç, M. (2023). "Ajur (Delme) Dekorlama Tekniğinin Seramik Sanatında Form Yaratım Sürecine Etkisi", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 9(75): 4510-4517. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/smryj.71973>

Arrival: 21 July 2023
Published: 30 September 2023

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr. Öğr. Üyesi., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Samsun, Türkiye

kalmayıp, bu kültürleri seramiğe nasıl yansıttıkları hakkında da bilgi verir. Dünyada farklı coğrafyalarda toprağın ateşle buluşmasıyla birlikte farklı şekillendirme, modelleme yöntemleri ve pişirim teknikleri ortaya çıkmış ve gelişmiştir. Bu ürünleri ortaya çıkarırken de işlevsellik kazandırmak ve süslemek amacıyla bugün dekorlama teknikleri olarak adlandırdığımız sır üstü, sır altı, sır içi gibi farklı dekorasyon tekniklerinin doğmasını sağlamışlardır. Zamanla dekorlama teknikleri de sanata olan bakış açısının farklılaşmasıyla değişmiş ve gelişmiştir. Önceden zanaatın bir parçası olarak görülen dekorlama teknikleri sanatçılar tarafından özellikle 1960'larda postmodernizmin de etkisiyle sanatta bir ifade aracı olarak kullanılmaya başlanmıştır. Ajur tekniği artık sadece ürünlerin yüzeylerine estetik ve işlev kazandırmak amacıyla yapılmamıştır. Sanatçının anlatmak istediği olguyu aktarmasını sağlayacak bir araç olarak kabul edilmiştir. Dekor tekniklerine olan bakış açısının değişmesi form yaratım sürecini etkilemiştir. Günümüzde birçok dekorlama tekniği sanatçılar tarafından eserlerinde kullanılmaktadır. Bu çalışmada adını farklı alanlarda da sıklıkla duyduğumuz ajur tekniğinin form yaratım sürecine etkisi araştırılmak istenmiştir. "Ajour "Fransızca kökenli bir kelimedir. Türkçe kaynaklarda ajur, yabancı kaynaklarda Openwork ve Pierced work olarak adlandırılmıştır (Gökçe, 2013: 211). Geçmişten günümüze ajur tekniği birçok farklı disiplinde kullanılmıştır. Metal, ahşap, mobilya gibi birçok alanda bu teknikle yapılmış dekorları görmek mümkündür (Aktaş 1999: 10). Özellikle kumaş alanında rastladığımız ajur tekniği delikli ve boşluklu bir yapı oluşturmak amacıyla kullanılmaktadır. Seramiğin 8000 yıllık serüveninde de ajur tekniği sık kullanılan seramik dekorlama tekniklerinden birisi olmuştur. Tarihsel süreçte arkeolojik kazılarda bulunan topraktan yapılmış buhurdanlık, tutsülük, fincan, sürahi ve ibrik gibi günlük kullanım eşyalarında görülen ajur tekniğinin sadece süsleme amacıyla değil, işlevsellik kazandırmak amacıyla da kullanıldığı belirlenmiştir. Zamanla seramik sanatçılarına alternatif bir anlatım olanağı sunarak, sanatçıların formlarını şekillendirmelerine destek olmuştur. Bu çalışmada ajur tekniğinin form yaratım sürecine etkisi araştırılmak istenmiştir. Bu bağlamda öncelikle seramiğin tarihsel sürecinde farklı coğrafyalardaki ajur tekniği örneklerine bakılmıştır. Zanaatçılar tarafından kullanılan geleneksel ajur tekniğinin çağdaş sanatçılar tarafından nasıl yorumladıkları incelenmiştir. Sanatsal bir ifade aracı olarak nasıl ve ne şekilde kullanıldığına bakılmıştır.

Ajur (Delme)Tekniğinin Tarihçesi

Tarihsel süreçte farklı coğrafyalarda, çeşitli kültürlerin de etkisiyle birçok farklı seramik dekorlama tekniği gelişmiştir. Bu seramik dekorlama teknikleri arasında ajur tekniği dikkat çekmektedir. Formlara işlevsel ve dekoratif anlamlar yüklemek amacıyla uygulanmıştır. Ajur tekniğinin uygulandığı bilinen en eski örnekler; MÖ. 650-675 olarak tarihlenen Eleusis Arkeoloji Müzesi'nde bulunan 'Proto Attic Amfora' ve M.Ö. 935 yılında Kore'deki Silla dönemine ait eserlerdir (Aktaş, 1999: 11).

Proto Attic Amfora formunun kulplarında, geometrik üçgenler ve dikdörtgenler içeren delikler bulunmaktadır. Bu deliklerin dekoratif amaçlı uygulandığı düşünülmektedir (Bermudes ve Scott, 2015) (Şekil 1).

Şekil 1: Proto Attic Amfora, M.Ö.650-657, Ajur Tekniği (Bermudes ve Scott, 2015).

Kaynak: Bermudes, P. & Nazalie, S. (2015). Eleusis Neck-Amphora. Erişim adresi:<https://scholarexchange.furman.edu/art231/49/>

Ajur tekniği formda açılan boşluklar ile yapıldığından riskli bir yöntem olmasına rağmen birçok farklı kültürde örneklerini görmek mümkündür. 1.yy. ve 2.yy'da Japonya'da özellikle tornada çekilmiş eserlerde ajur tekniğine rastlanmıştır (Sevim, 2007:64; Cooper, 1972: 76). Bu eserlerde delikler belirli bir geometriye göre formun belirli bir kısmına uygulanmıştır (Cooper, 1972: 76). Özellikle 19.yy. sonrasında porselenden üretilen tutsü kapları oldukça iyi bir işçilikle yapılmıştır (Aktaş 1999: 10). 12.yy. yüzyıllarda İran'da ajur tekniği ile yapılan formlar görülmüştür. Gambroon Seramikleri olarak adlandırılan bu formlarda yüzeylere delikler

açılmıştır. Ayrıca çok ince ve yarı saydam olarak yapılmıştır (Cooper 1972: 129). Pirinç tanesi büyüklüğünde açılan delikler şeffaf sır ile sırlanmış, böylelikle porselen gibi yarı saydam bir görünüm elde etmişlerdir (Poyraz, 2019: 77). Gambroon seramiğinde ajur tekniği farklı uygulanmıştır. Formun genel olarak yaratımına yardımcı olmuştur. Farklı coğrafyalarda farklı malzemeler ve yöntemlerle üretilmiş ajur dekorlu seramikleri görmek mümkündür.

10.yy ve 12.yy.'da Mısır'da sürahi, kap gibi çeşitli seramik kullanım eşyalarının boyun kısmında görülen delikler ajur tekniğinin sadece estetik amaçlı değil aynı zamanda fonksiyonel amaçlı da kullanıldığını kanıtlamaktadır. (Gökçe, 2011:49). Mısırdaki bulunan kaplardaki deliklerin sinek ve böceklerden korunmak için yapıldıkları düşünülmektedir (aktaran Gökçe, 2013:123). Mısır işi yeşil sırlı fayans yüzük M.Ö. 1069-735 civarına ait olduğu düşünülmektedir. 22 mm çapında. 17 mm yüksekliğinde olan yüzükte oturan şahin başlı güneş tanrısı, iki açık lotus çiçeği ajur tekniği ile tasvir edilmiştir (Şekil 2).

Şekil 2: Mısır Medeniyetine ait ajurlu yüzük (Marston, 2022).

Kaynak: Marston, A. (2022). An Egyptian green glazed faience openwork ring. Erişim adresi : <https://scholarexchange.furman.edu/art231/49/>

Çin'de Ming Devrinde Devil work (şeytan işi) olarak adlandırılan ajur tekniğinin kullanıldığı kaplar, ibrikler ve vazolar görülmüştür. Daha sonrasında Çin'de yapılan ajurlu örnekler Selçuklu, İran ve Avrupa tarafından taklit edilmiştir (Aktaş, 1999:51).

Çin porseleninde duvarlar, bir ağ oluşturmak için açıklıklarla delinir. Çin porseleni üzerinde yapıldığı bu açık esere ling long, "şeytanın işi" veya "has ajur" adı verilmiştir. Ajur sırla doldurulursa, genellikle 'pirinç tanesi' olarak adlandırılır. Mavi beyaz geçişli bir porselen kâse, ajur tekniğinin etkileyici örneklerinden birisidir. Hatcher Cargo, Chongzhen döneminden olan kâse, 9 cm çapında olup kenarları çeşitli manzara ve çiçek motifleriyle süslenmiş dairesel paneller bırakacak şekilde kesilmiştir (Gotheborg, t.y.) (Şekil 3).

Şekil 3: Mısır Medeniyetine ait ajurlu yüzük (Marston, 2022).

Kaynak: Marston, A. (2022). An Egyptian green glazed faience openwork ring. Erişim adresi : <https://scholarexchange.furman.edu/art231/49/>

Anadolu Selçuklu Döneminde özellikle mimari yapılarda, Osmanlı döneminde tütsülüklerde kullanılmıştır. İznik çinilerinde sadece birkaç vazo ve sürahilerde ajur tekniği uygulanmıştır. Kütahya çinilerinde ise buhurdanlık, tütsülük, fincan, zarf, sürahi ve ibrik formlarında ajur tekniğini görmek mümkündür (Gökçe, 2011:49). 18.yy. sonunda Kütahya'da kandil örneklerinde de ajur tekniği uygulanmıştır (Aktaş, 1999: 73). İngiltere'de Wedgwood creamware olarak adlandırdıkları ajurlu çaydanlık, vazo, çanak gibi seriler üretmiştir (Aktaş 1999: 59). Özellikle peynir kaplarında işlevsel olarak peynirin suyunun akması için yapılmıştır. Yine seramik ısıtıcılarında, yumurta süzgeçleri gibi pek çok farklı ürün yelpazesinde ajur tekniği kullanmışlardır (Aktaş 1999: 61-63).

Avrupa'da 18.yy.' da İtalya ve Almanya Seramiklerinde ajur tekniği uygulandığı görülmüştür. Kepçeler, süzgeçler, buhardınlıklar, tütsülükler, kandiller, aydınlatma elemanları, vazolar, saksılar, demlik, ibrikler, fincanlar gibi pek çok kullanım eşyasında işlevsel amaçlı ajur tekniği kullanılmıştır (Gökçe 2011: 50-168). Ajur tekniği yüzeyde açılan boşluklarla birlikte oldukça riskli bir teknik olmasına rağmen tarihsel süreçte hem işlevsel hem de dekoratif amaçlı kullanıldığı görülmektedir.

Ajur Tekniğinin Sanatsal Formlarda Kullanılması

Tarihsel süreçte farklı coğrafyalarda çeşitli dekorlama teknikleri görülmüştür. Doğadan esinlenmeler, tarihsel olaylar, dinsel inançlar dekorlar ile anlatılmaya çalışılmıştır (Arslan 2018:1370). Dekorlama tekniklerinin sanatsal formlarda kullanılmaya başlaması Postmodernizm döneminde soyutlama ve malzeme arasındaki ilişkisinin sorgulanmasıyla başlamıştır.

Postmodern dönemde Peter Voulkous seramik malzemesiyle ilgili farklı çalışmalar yaparak, dikkat çekmiştir. Deforme ederek parçalayarak yarattığı formlar soyut dışavurumcu bir tavrın sonucudur. Böylelikle çömlekçi ya da zanaatçı olarak değil seramik heykeltisi olarak anılmıştır (Bingöl, 2008: 21). Sürece odaklanarak çalışmalar yapmıştır. Malzemeye fikirlerini dayatmak yerine malzemenin ne istediğini araştırmak istemiştir. Tesadüfler, kaza ve şans faktörlerinden faydalanmaya çalışmıştır. Böylelikle aslında sanatta dekorlama tekniklerinin kullanımının da yolunu açmıştır. Form yaratım sürecinde sanatçının özünde ortaya çıkarmak istediği temanın anlatılabilmesine destek vermiştir.

Dekorlama tekniklerinin sanatta ifade aracı olarak kullanılmasıyla birlikte sır altı, sır üstü gibi birçok farklı dekor tekniği sanatçılar tarafından form yaratım sürecinde kullanılmaya başlanmıştır. Bu tekniklerden olan ajur tekniği en çok kullanılan teknikler arasındadır. Ajur tekniği tarihsel süreçte işlevsel ve dekoratif amaçlı kullanılmasının dışında form yaratım sürecini de destekleyen bir araç haline gelmiştir. Tarihte ajur tekniğini sanatsal bir ifade aracı olarak kullanan birçok sanatçı vardır. Jeon Seong Keun, Klytie Pate, Kiya Nicole, Lynne Meade bu sanatçılar arasındadır. Form yaratım süreçlerinde ajur tekniği ile yapılan boşluklar çalışmalarının bir parçası olmuştur.

Jeon Seong Keun

Jeon Seong Keun, Koreli bir sanatçıdır. Ajur tekniği kullanan sanatçılar arasında tekniği kullanım şekli ile dikkat çekmiştir. Geleneksel ajur becerilerini ve heykel alanındaki yeteneğini kullanarak porselen üzerindeki ajur tekniği uygulamalarında ustalaşmıştır (Savaş, 2021: 100- 101). Seong Keun, çift cidarlı açık kaplarıyla ünlüdür. Çalışmalarında hayvanları, çiçekleri, balıkları ve kuşları tasvir etmiştir. Ayrıca hangul'u (Kore yazısı) oyma becerisiyle tanınmıştır. Formlarını genelde çömlekçi tornasıyla yapmıştır. Bu çalışmaların çoğunda ajur tekniğini kullanmıştır. Ajur tekniğini eserlerine yansıtma şekliyle benzersiz ürünler ortaya koymuştur. Çok köklü bir seramik geçmişi olan Kore'nin kültürel alandaki etkileri de çalışmalarında görülmektedir. Çalışmalarını titizlikle yapmıştır. Sadece süsleme amacıyla değil, anlatmak istediği kavramı aktarmasında bir araç olarak kullanmıştır. Özellikle Poetica adlı çalışması dikkat çekmektedir. Poetica kelimesini forma ajur tekniğini kullanarak uygulamıştır. Poetika kelimesi mekân, müzik, şiir ile de anlamlandırıldığından farklı çağrışımlara sahiptir. Eserinde şiiri seslerle, resimle, dansla ifade etmeye çalışmıştır. Boşluk ile form arasındaki farklı sınırları araştırmıştır (Şekil 4). Bu anlamda formun yaratım sürecinde ajur tekniği etkili olmuştur.

Şekil 4: Seong Keun, Poetica.

Kaynak: Park, A. J. (2015). Jeon Seong Keun: Poetic Space and Form. Erişim tarihi: Aralık 5, 2021, <http://jeonseongkeun.blogspot.com/2015/02/jeon-seong-keun-poetic-space-and-form.html>

Klytie Pate

Avustralyalı bir sanatçı olan Klytie Pate çalışmalarında formlarındaki kullandığı ajur tekniğiyle ve alışılmadık sır kullanımıyla dikkat çekmiştir. Çanak ve çömleklerinde ajur tekniğini yenilikçi bir anlayışla kullanmasıyla ünlenmiştir. 1930'larda Marguerite Mahood ve Reg Preston gibi sanatçıları olduğu Melbourne sanat çömlekçilerinden birisidir. Kapaklı kavanozlar, kaseler, sürahiler, büyük süslü tabaklar ve duvar karoları yapmıştır. Aerodinamik bir form anlayışını benimsemiştir. Parlak ve canlı renkleri kullanmayı tercih etmiş, geleneksel olmayan malzemeleri sır tariflerinde kullanmıştır. Klytie belirli bir sertliğe gelen formları linocut araçları ile kesmiştir. Teknik açıdan oldukça yetenekli olan sanatçı gündelik eşyalar üzerinde ajur tekniğini kullanarak işlevselliğini yitirmesini sağlamış, heykelsi formlara dönüştürmüştür (Busowsky, 2020: 294) Klytie, ajurlu vazosunda çiçek figürlerine uygun şekilde kesmeyi tercih etmiştir (Şekil 5). Formlar artık sanatsal bir ifadenin ürünü olmuştur. Ajur tekniği, sanatçının ruhani dünyalar yaratmasına yardımcı olmuştur (Busowsky, 2021).

Şekil 5: Klytie Pate, Ajurlu vazo.

Kaynak: The National Gallery of Victoria (NGV) (1981). *Klytie PATE's Vase*. Erişim tarihi: Mayıs 5, 2022, <https://www.ngv.vic.gov.au/explore/collection/work/19298/>

Kiya Nicole

Kiya Nicole Filedelfiyalı bir seramik heykel sanatçısıdır. Sezgisel olarak yaratmaya çalıştığı eserlerinde ajur tekniğini kullanmaktadır. Dokunma deneyiminin rehberlik etmesine izin vererek formlarını yaratmaya çalışmaktadır. Duyum ve hafıza üzerine bir meditasyona dönüştürmek istediğinden bahsetmektedir. Bedenin ve kişisel gelişimin doğasını araştıran sanatçı, değişim yaratmak için kendi içindeki kaynağı kullanır (Nicole, 2022). Formlarını kesmeye başladığında genellikle bir planı olmadığından bahseder. Çalışma esnasında kilin kendisiyle olan iletişimine izin verdiğini ve tornada çekilen bir form ile başladığını belirtir. Kesme işlemi başladığında artık geri dönüşü olmadığından tek seferde çalışmayı bitirmek ister. Kesme işlemi yaptıktan sonra yüzeyi inceltmenin ve pürüzleştirmenin ardından çalışmaları fırınlanır. Genelde raku ve odun fırınına tercih eder. Form yaratım sürecinde ajur tekniğini dekoratif amaçlı kullanmamaktadır. Ajur tekniğinden formun strüktürünü oluştururken yararlanmaktadır (Şekil 6).

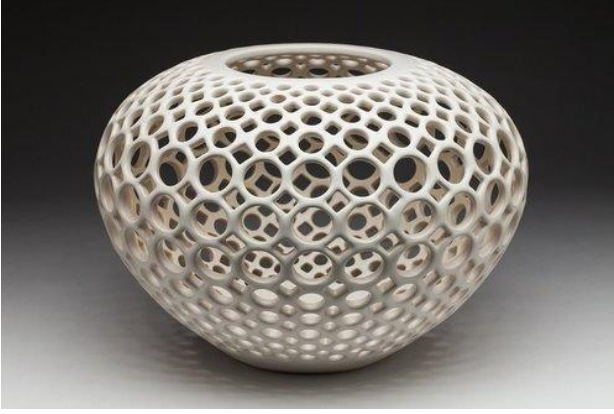

Şekil 6: Kiya Nicole, Kap Serisi.

Kaynak: Nicole, K. (2022, 22 Mayıs). *Fine Art Vessels*. <https://www.rootandrocks.com/pierced-pottery>

Lyne Meade

Ajur tekniği ile çalışmalar yapan başka bir sanatçı da Lynne Meadedir. Çalışmalarını tornada şekillendirdikten sonrasında bir şablon olmadan ajur tekniğini kullanarak yapmaktadır. Mimari ve doğadaki düz çizgiler, dalgalı eğriler, organik formlar oluşturmaya çalışmaktadır. Çalışmalarındaki ince işçiliğiyle dikkat çekmektedir. 40 yılı aşkın bir süredir seramik çalışan sanatçı, kendisine meydan okumasının yeni beceriler geliştirmesinde etkili olduğunu söylemektedir. Özellikle ajur tekniğini formun tamamında kullanmıştır. Ajur tekniği uygulaması zor bir tekniktir. Form nemli iken kesilmesi formun strüktürel olarak ayakta durabilmesini zorlaştırmaktadır. Lynne Meade tüm formu delerek bir strüktür oluşturarak bu sürece karşı koymaya çalışmaktadır. Bu süreçte nemli haldeyken kestiği delikleri çalışma kurduğunda her bir deliği düzleştirmektedir. Pierced Koleksiyonundaki parçalar zarifleriyle ve tekniğiyle ilgi çekmektedir. Kaseler, şamdanlar, mobilyalar, fenerler, vazolar ve kaplar gibi işlevsel ürünler yapıyor olsa da bu çalışmalar görünüşleriyle heykel niteliği taşımaktadır. Işık, gölge, renk ve formun etkileşimi herhangi bir kentsel, çağdaş veya geçiş alanı tanımlamaktadır (Meade, 2022) (Şekil 7).

Şekil 7: Lynne Meade, Dantel Küre Gemisi.

Kaynak: Meade, L. (2022, 5 Nisan). Pierced Collection. <https://www.lynnemeade.com/decor/lace-orb-vessel>

SONUÇ

Dünyanın farklı bölgelerinde geçmişten günümüze en çok kullanılan dekorlama tekniklerinden ajur tekniği hem işlevsel hem de estetik açıdan sadece seramik alanında değil birçok farklı alanda kullanılmıştır. Tarihte seramik malzemenin kullanıldığı ilk ürünler insanların günlük ihtiyaçlarını sağlayan kap kaçaklardır. Ajur tekniği, süzgeç, vazo, buhurdanlıklar, saksılar, sürahiler ve kepçelerde işlevsel amaçla kullanılmıştır. Ancak zamanla sanata olan bakış açısının değişmesiyle dekor teknikleri sadece zanaatçıların kullandığı bir araç olmaktan çıkmıştır. Postmodernizmde etkisiyle birlikte sanat alanında dekorlama tekniklerinin kullanımı yaygınlaşmıştır. Ajur tekniği artık geleneksel bir dekorlama tekniğinin ötesine geçmiştir. Günümüzde birçok sanatçı bu geleneksel tekniği çağdaş formlar yaratmakta kullanmaya başlamışlardır. Amaç burada dekor olarak ya da işlevsel olarak kullanılması değildir. Sanatçının ifade etmek istediği olguyu anlatmak için formun şekillenmesine etki ederek özgün formlar yaratılmasına destek vermiştir. Bu noktada formun strüktürünü oluşturmaya çalışırken aynı zamanda bir modelleme tekniği olarak da karşımıza çıkmaya başlamıştır. Çalışmada araştırılan sanatçıların eserinde boşluk ve doluluk kavramı ajur tekniğiyle birlikte daha etkili olmuştur. Aynı zamanda eserin strüktürünü oluşturarak farklı alternatif bir modelleme tekniği olarak da kullanılmıştır. Genel olarak bu geleneksel teknikte geometrik ve bitkisel motifler birbirleri ile uyumlu bir şekilde simetrik olarak yapılmaktadır. Ancak Jeon Seong Keun, Klytie Pate, Kiya Nicole gibi sanatçılar ajur tekniklerini kendi yorumlarıyla geleneksel delme tekniğinden farklı olarak sistematik bir şema işlememiş, rastlantısal açılan boşluklar ile özgün formlar yaratmaya çalışmışlardır. Lynne Meade ise düzenli bir desen kullanır, ancak ajur tekniğini kullanarak açtığı boşluklar ile birlikte bir strüktür ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Tekniği kullanımında farklılıklar ile modelleme tekniklerine katkıda bulunmuştur. Nemli iken açtığı delikleri çalışma kurduğunda genişleterek düzleştirmiştir. Böylelikle geleneksel ajur tekniği modern sanatçıların bakış açısıyla yeniden yorumlanmıştır. Form yaratım sürecinde ajur tekniği sanatçılara yeni bir anlatım biçimi sunmuştur. Ayrıca istenilen formun yaratılmasında alternatif bir modelleme tekniği olarak da karşımıza çıkmıştır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, M. (1999). "Seramik Yüzey Değerlendirilmesinde Ajur Yöntemi, Yayınlanmamış", Yüksek Lisans Tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- Aslan, P. Ş. (2018). "Seramikte Dekor Tekniklerinin Kavramsal Bir ifade Aracı olarak Kullanımı", İdil Sanat ve Dil Dergisi, 7(51), 1369-1376.
- Bermudes, P. & Nazalie, S. (2015). Eleusis Neck-Amphora. Erişim adresi:<https://scholarexchange.furman.edu/art231/49/>
- Busowsky , E. (2020). "Klytie Pate" Bullock, K Cole, D Hart & E Pitt (eds), Know My Name, National Gallery of Australia, Canberra,s. 294-295.
- Busowsky, E. (2021). Klytie Pate: pioneering potter and lover of cats. Erişim tarihi: Mart 10, 2021, <https://www.bendigoregion.com.au/bendigo-art-gallery/blogs/klytie-pate-pioneering-potter-and-lover-of-cats>
- Bingöl, B. (2008). "Mekan-seramik ilişkisinde plastik sanatlar ve dekorasyon kavramlarının incelenmesi", Sanatta Yeterlik Eseri Çalışması Raporu, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Cooper, E. (1972). A History of Pottery, Longmen Group, Ltd, London.

- Gotheborg Dictionary. (T.y.). Devilswork (Ling Inog). Gotheborg Dictionary. Erişim tarihi: Mayıs 6, 2022, <https://gotheborg.com/glossary/devilswork.shtml>
- Gökçe, E. (2011). “Londra Victoria and Albert Müzesi’nde bulunan farklı formlarda görülen bazı ajurlu (delikli) seramikler”, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlik Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, İzmir.
- Marston, A. (2022). An Egyptian green glazed faience openwork ring. Erişim adresi : <https://scholarexchange.furman.edu/art231/49/>
- Meade, L. (2022, 5 Nisan). Pierced Collection. <https://www.lynnemeade.com/decor/lace-orb-vessel>
- Nicole, K. (2022, 22 Mayıs). *Fine Art Vessels*. <https://www.rootandrocks.com/pierced-pottery>
- Park, A. J. (2015). Jeon Seong Keun: Poetic Space and Form. Erişim tarihi: Aralık 5, 2021, <http://jeonseongkeun.blogspot.com/2015/02/jeon-seong-keun-poetic-space-and-form.html>
- Park, A. (2021). Jeon Song Keon: In the Context of Korea’s Ceramic History of Open-work . Morning Earth Korea. Erişim tarihi: Kasım 12, 2022, <http://www.morningearthkorea.org/jeon-seong-keun-in-the-context-open-work/>
- Poyraz, M. (2019). “Rice Grain Method” And Historical Development in Ceramic Art, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 5(2), s.75-84.
- Savaş, F. (2021). The Use of The Mythological Dragon Figure in Figure in Anatolian Ceramic Art And its Reflections to Contemporary Ceramic Art, İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi (7)2, s. 94-103.
- Sevim, S. Sibel (2007). Seramik Dekorlar ve Uygulama Teknikleri, Yorum Sanat Yayınları: İstanbul.
- The National Gallery of Victoria (NGV) (1981). *Klytie PATE’s Vase*. Erişim tarihi: Mayıs 5, 2022, <https://www.ngv.vic.gov.au/explore/collection/work/19298/>